

На първо място тъй съм били посрещнати даже отъ официалнитѣ кръгове като истински представители на българския народъ. Знаяло се е, по много пътища, че наистина водачътъ на Българската черкова, екзархъ Антимъ I, е далъ свое то мълчаливо, но безрезервно съгласие, одобрение и пълномощие за тѣхнитѣ мнения. Та той е билъ и инициаторътъ на тази делегация, достойно завършила своята многополезна мисия: да освѣтли дипломатически кръгове и общеславянски срѣди ^{за} истинското положение на българския народъ.

Друго. Навсъкожде се заявява на делегатите, че ще стане едно подобрене на участъта на българския народъ, че „това не може да остане така“. Даже въ Виена имъ се подчертало същото.

Трето. Навсъкожде тъмъ е дадено да разбератъ, че всички държави съм противъ една война съ Турция, че никоя държава нѣма да отвори такава. Единственна Русия е, която се готви да встъпи въ подобна война, ако турското правительство не се съгласи съ добромъ да приложи мѣрките и преобразованията, решавани въ Цариградската конференция презъ декември 1876 г.

Четвърто. Навсъкожде ги увѣрили, какво противъ Русия нѣма да иде никоя велика държава: „Кримската война нѣма и не може да се повтори“, т. е. ще оставятъ Русия сама да се разправя съ Турция.

Пето. Тази война неминуемо предстъси и Русия ще я извѣри въ името на нейната традиционна задача да покровителствува въобще християнитѣ и, въ случаи, българитѣ, за които въ самата Русия по онова време съм изказвани — и въ печатъ и въ общество — най-горещи съчувства.

Най-после, епилогътъ на всичките тъзи посещения, епилогъ, който поглъща въ себе си, като свѣтътъ кръгъ, всички оконни обстоятелства — приемътъ у руския Царь-Освободителъ, „неговите думи и сълзи“, сподѣляни и отъ високите му съветници и съновници, подчертавани безъ забикалки и най-ясно отъ князъ Черкаски. Царътъ бѣ казалъ: той обича мира и дано всичко се свърши миролюбиво, но ако Турция не приеме това, що ѝ се предлага, той нѣма да се задоволи тозъ путь съ голи думи и голи обещания... А ако другите се задоволятъ само съ думи, „ние ще призовемъ въ наша помощъ Бога, ще тръгнемъ напредъ и ще изпълнимъ длъжността си. Съобщете това, що ви казвамъ, на онѣзи, които ви съм изпратили“.

И българитѣ — които бѣха изпратили своите делегати — узаха скоро по разни пътища тъзи царски думи, дочути навсъ-